

Et socialfagligt notat

Fra mødet den 16 feb. 2014 – er der foreslået Oplæg til udarbejdelse af en samlet rapport fra alle fagpersoner i gruppen, med henblik på at kunne aflevere en form for overblik over de mange problemstillinger som foreningen har erfaring med. Da mit fagsprog endnu ikke er så veludviklet, kan alle redigere i nedenstående, tilføje og fjerne efter behov., så vi står tilbage med en overskuelig, faglig velfunderet og begrundet rapport. Det er min fornemmelse, at en sådan detaljeret rapport vil have langt mere effekt – end blot spredte og uoverskuelige oplysninger. Man kunne evt. vedhæfte undersøgelser der underbygger oplysningerne i rapporten.

For at kunne skabe de ændringer som foreningen mener, er nødvendige i, både i serviceloven og hvordan den formidles og bruges af fag personalet i kommunerne, er det også nødvendigt at sætte fokus på hele grundlaget for at arbejde med mennesker.

Det som jeg personligt har observeret utallige gange, er den totale mangel på personlig indsigt, evnen til at udvikle menneskesynet og undlade at tage sine personlige holdninger og overbevisninger, med ind i praksis. I min personlige optik, vil intet kunne ændre sig, medmindre grundlaget for at kunne forstå sig selv og andre er udviklet tilstrækkeligt. Psykologer skal f.eks. have talrige supervisioner, for at kunne arbejde med det allermest følsomme, nemlig menneskers psyke, derfor er det også betænkeligt, at så mange forskellige fagpersoner – udenfor psykologien, kan vurdere, beslutte og udtale sig om et menneske de skal hjælpe og deres børn.

Det er betænkeligt, fordi et menneske i en krisesituation, er ude af stand til at kunne overskue de konsekvenser det har, at søge hjælp i en kommune. Deres psykiske tilstand, kan ydermere forværres af kontakten med det offentlige, hvis de fagpersoner der sidder i forvaltninger, ikke evner at opdage, eller afhjælpe følgerne af en tvangsfjernelse – hverken hos børn eller hos forældrene. Loven henstiller til at fagpersonale, både i daginstitutioner, skoler og i kommunerne – skal arbejde med forebyggelse og tidlig indsats, men de værktøjer man så har at arbejde med, bliver ubrugelige uden fundamentet for at kunne bruge dem, er tilstrækkeligt veludviklet.

For at kunne bruge en teori, en metode eller lave forebyggende arbejde, må man vide hvorfor man bruger det, eller kunne se meningen eller formålet. Det er desværre langt fra tilfældet og det ses også i de sager som hober sig op i ankestyrelsen.

Der er kun få undersøgelser der kan afsløre konsekvenserne at den praksis der sker i kommunerne. Har man de økonomiske briller på, kunne man måske forestille sig, at

samfundet betaler dyrt for de fejltagelser der bliver begået – både økonomisk og menneskeligt.

De kompetencer som en fagperson skal have, mangler det helt væsentlige – nemlig den personlige indsigt. Konsekvens psykologien – både i forhold borgere, sig selv, børnene, samfundet og fremtiden. Hvis man baserer alt på økonomi og budgetter, kan man skabe selvopfyldende profetier der netop skaber det, man forsøger at forhindre.

Der er undersøgelser som peger på, at børn der er tvangsfjernet klarer sig markant dårlige end andre. Der mangler undersøgelser af hvorvidt kommunerne opfylder kravet om bevarelse af netværket omkring de tvangsfjernede børn. Erfaringen fra både psykolog og jurister er, at det langt fra er tilfældet og så indskrænket – at børnene mister den nære følelsesmæssige kontakt til forældrene. Konsekvenserne er, at børnene som myndige, står helt uden deres netværk og får andre problemer at slås med.

Erfaringen er også at børn bliver fjernet, uden de lovpligtige børnesamtaler – børnefaglige undersøgelser, i stort set de fleste sager. Det er betænkeligt, at så voldsom en indgriben i en familie, kan vurderes af en sagbehandler – alene, uden en psykolog og uden at der er lavet tilstrækkelige undersøgelser og beskrivelser forinden. Ifølge foreningen, mangler der ofte tilstrækkelige beskrivelser af hvorfor, på hvilket grundlag, med hvilken hensigt og hvad handleplanen er fremadrettet, i disse sager.

Forældreinddragelse er en så stor del af det manglende materiale, at det giver stærk bekymring, da det mere minder om påbud end samarbejde. Og det er et stort problem retssikkerhedsmæssigt.

De mange klager til ankestyrelse koster dyrt, ligeledes de efterfølgende problemer, der opstår i familierne, når børnene er fjernet. Serviceloven burde opdateres og indeholde specifikke anvisninger på, hvem der gør hvad og hvordan – idet det tilsyneladende er et problem at følge loven som den er.

Der har været meget snak om fagpersonalets uddannelses niveau. Dertil kan jeg personligt tilføje at, på socialrådgiveruddannelsen sidder der udelukkende fagpersonale der skal opkvalificeres – og her er det tydeligt, at de vaner og normer der allerede er indarbejdet, er meget vanskelige at ændre – medmindre man tager fat i den personlige udvikling og indsigt. Almindelig sund logik og opmærksom, afslører at personlige holdninger fylder en stor del af det arbejde man udfører til daglig. Det

kan være til stor skade, hvis man på forhånd har dannet sig en mening om mennesker i en bestemt ”klasse”, og handler efter hvad man mener de ”burde” gøre eller opføre sig. Mennesker er forskellige og indgangsvinklerne til problemstillingerne, kan aldrig være ens og dog ser det ud til at udgangspunktet er ”brønderslevbørnene” , i disse almene holdninger.

På socialrådgiveruddannelsen er det ret nemt at spotte disse holdninger, idet en protest eller anderledes holdning, fører til at man bliver frosset ude af fællesskabet og udsættes for vendte blikke, hånlige kommentarer og irettesættelser – ikke ulig miljøet i en kommune. Da det er mennesker der arbejder med andre, som både har psykologiske problemer, sociale problemer eller økonomiske problemer, må det forventes at man har opnået en vis grad af selvindsigt og ikke opfører sig tilsvarende – men reflekterer over sin egen adfærd. Selvopfyldende profetier er nemme at konstruere, det kræver blot at man forventer dem og derved – alene ved sin adfærd – skaber den situation man på forhånd har dannet sig en mening om.

Ovenstående kommentarer er blot en påmindelse om, at vi alle er mennesker – men at især fagpersoner har et forøget ansvar, i forhold til adfærd, fordi konsekvenserne er så meget større, for de borgere vi arbejder med.

Der mangler – også på uddannelsen, en viden og en erfaring der naturligt opstår via livserfaring eller som følge af at arbejde med sig selv. Det må som minimum antages at sagsbehandlere, der har med så alvorlige sager som tvangsfjernelser at gøre, selv har den fornødne indsigt og selv har bearbejdet personlige problemstillinger, før de kaster sig ud i at dømme, udtale sig og beslutte på andres vegne.

Socialrådgivere og andre fagpersoner, samt lederne, burde kunne stilles til ansvar for manglende ansvarlighed, og kunne retsforfølges for det.

Fagkompetencer er ikke nok, det burde være et lovkrav, at sagsbehandlere selv skal i supervision med jævne mellemrum, for at undgå en uheldig adfærd, der kan stamme fra uafklarede personlige forhold, der kan skade de familier de er i kontakt med.

Forslag til ændringer i serviceloven:

Retten til at fjerne børn skal overgå til regionerne

Lovkrav at psykologer skal tilknyttes paragraf 50 i alle sager

Bestemmelser omkring forældreinddragelse skal udspecificeres

Socialrådgiverne skal kunne stilles til ansvar for manglende udarbejdelse og oplysninger af relevante handleplaner, beskrivelser osv.

Servicebogen skal redigeres: Hvem gør hvad, hvordan og hvorfor.

Underretningspligten skal deles op, så fagpersonale kan inddele en underretning i en alvorlig, mindre alvorlig og bekymringsdel. Så man undgår at underretninger bliver brugt som om der er en tvangsfjernelse i gang.

Krav om en undersøgelse af de konsekvenser det har haft for forældre og børn, at være i kontakt med kommunen. Konsekvenser i det hele taget for borgere, psykisk, fysisk og menneskeligt, at blive frataget indflydelse, selvbestemmelse og selvværd.

Udarbejdet af: Pia L. Hansen